

İŞ DÜNYASINDAKİ DÖNÜŞÜM İÇİN 10 TAVSİYE

HAZIRLAYAN:
DİDEM ERYAR ÜNLÜ

Uluslararası çalışma örgütü'nün çalışma yaşamının geleceği küresel komisyonu tarafından hazırlanan "daha parlak bir gelecek için iş" isimli rapor, iş dünyasında yaşanan benzersiz dönüşümün yaratacağı fırsatları ve zorlukları değerlendirirken "insan odaklı gündem" yaratılması için 10 tavsiyede bulunuyor.

Işgücü piyasalarının ve işlerin geleceğini belirleyecek etkenler her geçen gün radikal bir şekilde değişim gösteriyor. Teknolojik gelişmeler bir taraftan bazı geleneksel işleri ortadan kaldırırken, diğer taraftan yeni işler yaratıyor. İstihdam modelleri değişiyor. Artan mobilite ile birlikte, daha esnek, kısa süreli ve geçici işler ağırlık kazanıyor. Bu hızlı değişim sürecinde, insan odaklı yaklaşımlar ön plana çıkıyor; çalışanların statü ve haklarını korumak her zamankinden daha önemli hale geliyor. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) Çalışma Yaşamının Geleceği Küresel Komisyonu tarafından hazırlanan "Work For A Brighter Future" (Daha Parlak Bir Gelecek İçin İş) isimli rapor, iş dünyasında yaşanan bu benzersiz dönüşümün yaratacağı fırsatları ve zorlukları değerlendirirken, hükümetleri "çözüm odaklı" önlemler almaya çağırıyor.

"İnsan odaklı ekonomik gündem yaratılmalı"

Eş başkanlığını Güney Afrika Cumhurbaşkanı Cyril Ramaphosa ve İsveç Başbakanı Stefan Löfven'in yaptığı Komisyon, raporda öncelikle "insan odaklı ekonomik gündem" yaratılması gerektiğini savunuyor ve bu hedef doğrultusunda hükümetlere 10 tavsiyede bulunuyor.

1. Yaşam boyu öğrenmenin evrensel bir hak olarak kabul edilmesi; insanların beceri kazanmalarını sağlayan etkili bir yaşam boyu öğrenme sisteminin kurulması.

2. İnsanları gelecekteki işlerine yönlendirmek için destek sağlayacak kurumlara, politikalara ve stratejilere yapılacak yatırımların hızlandırılması; gençlerin istihdam piyasalarına girmesini sağlayacak yeni yolların yaratılması; daha yaşlı çalışanların ekonomik anlamda aktif kalmalarını sağlayacak seçeneklerin geliştirilmesi; çalışanların işgücü piyasası dönüşümlerine proaktif olarak hazırlanması.

3. Cinsiyet eşitliği için dönüştürücü ve ölçülebilir bir gündem uygulanması; ilerleme için hesap verebilirliğin sağlanması; kadınların kolektif temsiline güçlendirilmesi; işyerinde cinsiyete dayalı ayrımcılık, şiddet ve tacize son verilmesi.

4. Sürdürülebilir finansman, dayanışma ve risk paylaşımı ilkeleri doğrultusunda, doğumdan ileri yaşa kadar, insan ömrü boyunca insan ihtiyaçlarını karşılayan garanti-

li sosyal koruma sistemlerinin geliştirilmesi.

5. Çalışanların temel haklarını koruyan, geçirmek için yeterli ücret sağlayan, çalışma saatlerini sınırlayan ve sağlıklı, güvenli işyerleri sağlayan evrensel iş garantisinin oluşturulması.

6. Asgari çalışma saatleri ve şirketlerin esneklik ihtiyaçları doğrultusunda, çalışma zamanının düzenlenmesi; çalışanlara iş-özel hayat dengesini kurabilmeleri için daha fazla seçenek tanınması.

7. İşçi ve işverenlerin toplu olarak temsil edilmesinin ve kamu politikaları yoluyla sosyal diyalogun sağlanmasının aktif ola-

rak teşvik edilmesi.

8. Dijital çalışma platformları için uluslararası yönetim sistemi de dahil, insana yakışır işleri artıracak biçimde teknolojik değişimin yönetilmesi.

9. İnsana yakışır ve sürdürülebilir işi destekleyecek kilit alanlara yönelik yatırımları destekleyecek teşviklerin yaratılması.

10. Reel ekonomiye yönelik uzun vadeli yatırımları destekleyecek iş yapılarının yeniden oluşturulması; refah, çevresel sürdürülebilirlik ve eşitlik alanlarında gelişimi ölçümlenecek araçların belirlenmesi.

Bu arada ILO Genel Direktörü Guy

Ramazan Bayramı: 3 Haziran Pazartesi günü Arife. Arife ile birlikte dört iş günü Bayrama denk geliyor.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı: Salı günü kutlanacak. Pazartesi izin alanlar hafta sonu ile birlikte dört gün tatil yapabilir.

15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü: Pazartesi gününe geliyor. Hafta sonu ile birlikte üç gün izin hakkı bulunuyor.

Kurban Bayramı: 10 Ağustos Cumartesi Arife. Hafta içi idari tatil ilan edilebilir.

1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü: Çarşamba günü kutlanacak.

30 Ağustos Zafer Bayramı: Cuma gününe geliyor.

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı: Salı günü kutlanacak.

Ryder, "Bu raporda vurgulanan sorunlar gezegenimiz için önem taşıyor. Bunlar zorlu olabilir, ancak görmezden gelirse kendi sonumuzu hazırlamış oluruz. Dünya genelinde hükümet, işveren ve işçileri bir araya getiren ILO'nun görevi, çalışma yaşamında gelecek nesiller için yeni ufuklar açılması için yol gösterici pusula işlevini görmek" diyor.

Raporda ön plana çıkan görüşler

Raporda ön plana çıkan görüşler ise şöyle:

● Çalışma yaşamının kalitesini yükseltmek, seçenekleri artırmak, toplumsal cinsiyet farkını kapatmak, küresel eşitsizliğin yarattığı hasarları düzeltmek için önümüzde sayısız fırsat var. Ancak bunların hiçbiri kendiliğinden çözülmez. Kesin sonuç verecek eylemler olmadan, uyur-gezerler gibi mevcut eşitsizlik ve belirsizlikleri daha da artıran bir dünyaya doğru gideriz.

● Yapay zeka, otomasyon ve robot teknolojilerinin, insani becerileri işe yaramaz bir hale getirmesi, iş kayıplarına neden olacak. Ancak aynı teknolojik iler-

lemeler, ekonomilerin 'yeşil'lenmesiyle birlikte, milyonlarca yeni iş de yaratacak.

● Küresel ekonomi ve küresel toplumun daha eşitlikçi, adil ve kapsayıcı olması için, ulusal ve bölgesel katılım ve ortaklıkların canlandırılması gerekiyor. Çalışma yaşamında yaşanan büyük değişimler, çok sayıda fırsat yaratıyor. Fakat bu fırsatlardan yararlanabilmek için kapsayıcı ekonomilere ihtiyacımız var. Hükümetler, işverenler ve işçiler arasında kurulacak sosyal diyalog, küreselleşmenin herkese yarar getirmesine yardımcı olabilir.

2019'da 40 gün tatil var!

Diğer yandan turizm portalı tatilsepeti.com, resmi tatillere eklenecek yedi buçuk izin günüyle, 2019 yılında 40 gün civarında tatil yapılabileceğini ortaya koydu.

2019 yılı boyunca mümkün olan her tatil fırsatını değerlendirmek isteyenler Salı gününe denk gelen 1 Ocak 2019 tarihiyle yeni yıla güzel bir başlangıç yaptılar. 31 Aralık 2018 Pazartesi günü izin kullananlar yeni yıla dört günlük bir tatille girmiş oldular.

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, bu yıl Salı gününe denk geliyor. Yine hafta sonu tatiliyle 22 Nisan Pazartesi gününü birleştirerek dört günlük tatil yapılabiliyor.

Mayıs ayı hem 1 Mayıs hem de 19 Mayıs tarihlerindeki resmi tatillerle ay boyunca toplam bir haftaya yakın tatil fırsatı sunuyor. 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü, bu yıl Çarşamba gününe denk geliyor. 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı ise Pazar gününe denk geliyor.

Kurban Bayramı 10 Ağustos'ta

Şehit ve Gazileri Anma Günü 15 Temmuz Pazartesi gününe gelirken, bu yıl Kurban Bayramı, 10 Ağustos Cumartesi'ne tesadüf eden Arife günüyle başlıyor. 11 Ağustos Pazar günü ise Kurban Bayramı'nın birinci günü olarak belirleniyor. Dört gün süren dini bayram, 14 Ağustos Çarşamba akşamı sona eriyor. Perşembe ve Cuma günleri izin olarak bayram tatilini dokuz güne uzatmak mümkün.

Yine aynı ay içerisinde kutlanan 30 Ağustos Zafer Bayramı ise Cuma gününe rastlıyor. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı ise 2019 yılında Salı gününe denk geliyor.

Altı günlük**Ramazan Bayramı**

2019 yılında Ramazan Bayramı, 3 Haziran Pazartesi'ye denk gelen Arife günüyle başlıyor. 4 Haziran Salı günü Ramazan Bayramı'nın birinci günü, 6 Haziran Perşembe ise bayramın son günü olarak takvimlerde işaretleniyor. Dolayısıyla hafta sonu tatiliyle birlikte, altı günlük bayram tatili yapılabilir. Pazartesi bir gün izin alıp, Arife günü yarım günlük izin daha kullanabilenler ise dokuz günlük tatil yapabilecekler.

Ucuz işgücünün avantajı azalıyor

Bu arada önde gelen şirketlere, kamu kurumlarına ve sivil toplum kuruluşlarına hizmet veren global yönetim danışmanlığı firması Mc-Kinsey'nin işletme ve ekonomi araştırma kolu olan McKinsey Global Institute'un (MGI) "Geçiş Döneminde Küreselleşme: Ticaretin ve Değer Zincirlerinin Geleceği" başlıklı raporuna temel oluşturacak araştırması, ticaretin ve küreselleşmenin önemli değişimlerden geçtiğini gösteriyor.

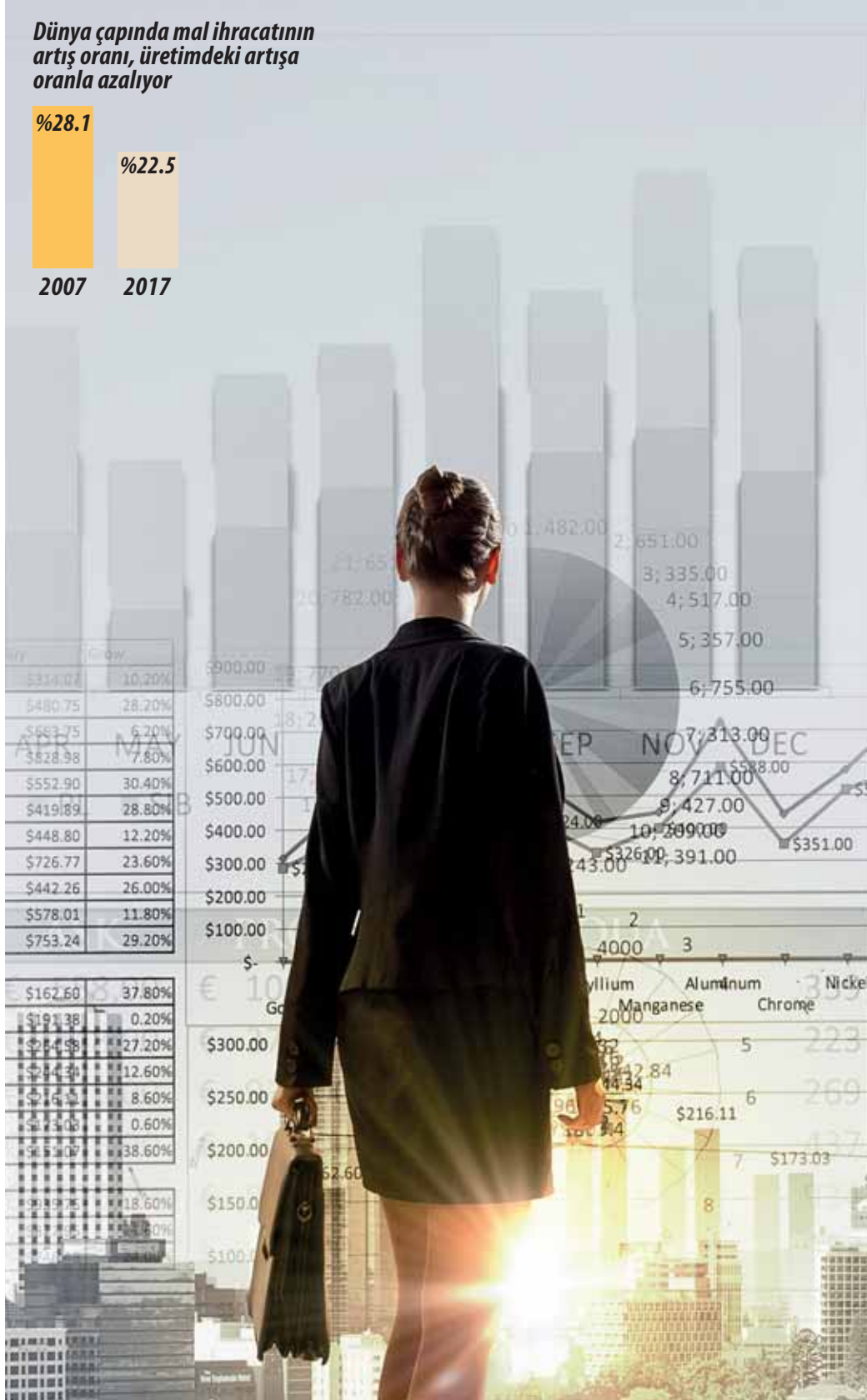
43 ülkeyi kapsayan 23 farklı sektördeki değer zincirlerinin ayrıntılı analizinin yapıldığı araştırmada, dünya gündemini gümrük vergileri ve ticari savaşlar meşgul ederken, küresel değer zincirlerindeki köklü değişikliklerin büyük ölçüde gözlerden kaçtığı vurgulanıyor.

Araştırmanın kilit bulguları

MGI araştırmasının kilit bulguları şöyle özetleniyor:

- Dünya çapında mal ihracatının artış oranı, üretimdeki artışa oranla azalıyor. 2007 ve 2017 yılları arasında, ihracatın gayri safi gelirdeki payı yüzde 28.1'den yüzde 22.5'e geriledi. MGI, bu gerilemedeki temel faktörü "yeni Çin etkisi" olarak tanımlıyor. Çin ve hızla büyüyen diğer pazarlar artık yurt içinde ürettiklerinden daha fazlasını tüketiyor. Bu da yeni bir ekonomik gelişme seviyesine ulaştıklarını gösteriyor.

- Küresel ticarete 'en düşük ücretli iş gücü arayışı' giderek azalıyor. Günümüzde düşük ücretli istihdam sağlayan ülkelere yapılan ihracat, dünya ticaretinin yüzde 20'sinin altına geriledi. Tüm sektörlerin değer zincirlerinin her halkasında artık daha nitelikli çalışanlar istihdam ediliyor. Bu gelişmelerle paralel olarak, Ar-Ge, markalar

Dünya çapında mal ihracatının artış oranı, üretimdeki artışa oranla azalıyor**%28.1****%22.5****2007****2017**

Ar-Ge, markalar ve fikri mülkiyet gibi maddi olmayan varlıklara yapılan yatırımlardaki artış

Varlık Türü	2000	2018	Oran (%)
Altın	\$720.00	\$643.21	31.00%
Platinyum	\$371.00	\$455.59	17.20%
Gümüş	\$205.00	\$240.26	25.80%
Bakır	\$539.00	\$678.06	21.60%
Çelik	\$592.00	\$820.51	37.60%
Beyaz Altın	\$574.00	\$697.98	3.80%
Manganez	\$369.00	\$507.74	1.60%
Alüminyum	\$190.00	\$197.22	9.00%
Bauxite	\$280.00	\$284.48	23.20%
Yün	\$158.00	\$183.99	13.00%
Yapay Zeka	\$723.00	\$181.00	9.20%
Silk	\$589.00	\$188.00	5.60%
Yağ	\$794.00	\$1,105.25	39.20%
Gas	\$502.00	\$673.68	34.20%
Electric power	\$599.00	\$700.83	17.00%

ve fikri mülkiyet gibi maddi olmayan varlıklara yapılan yatırımlar gelir payı bazında iki kat artış göstererek 2000 yılından bu yana yüzde 5.5'ten yüzde 13.1'e çıktı.

● Tüm dünyayı kapsayan tedarik zincirlerine sahip büyük şirketler, operasyonel anlamda yerelleşmeye daha fazla odaklanıyor. Şirketler tedarikçilerle daha sıkı koordinasyon sağlamak ve üretimi önemli tüketici pazarlarına yakınlaştırmak üzere bölgesel faaliyetlerini yoğunlaştırıyor.

● Günümüzde uluslararası ticari müzakereler tarım ve sanayi ürünlerine odaklanırken, Telekom ve BT hizmetleri gibi bazı hizmet türlerinin ticareti, mal ticaretine oranla iki ila üç kat daha hızlı artıyor. Fikri mülkiyet ücretleri de aynı şekilde hızlı bir artış gösteriyor.

● MGI araştırması, yeni nesil teknolojilerin daha karmaşık etkilere yol açacağını gösteriyor. Dijital teknolojiler son 30 yıl içinde iletişim ve lojistik maliyetlerini düşürerek küresel ticarete bir patlama yarattı. Otomasyon ve Yapay Zekâ gibi bazı teknolojilerin üretimdeki rolleri geleneksel iş gücüne oranla büyük bir hızla artıyor. Şirketler de bu nedenle farklı coğrafyalardaki yatırımlarını gözden geçirmeye başlıyor.

● Bazı senaryolara göre yeni teknolojiler bir yandan daha fazla hizmet ticaretini teşvik ederken diğer yandan mal ticaretindeki yoğunluğu azaltmaya devam edebilir.

"Türkiye, yol haritası çıkarmalı"

Küresel ekonomide ucuz işgücü ile rekabetin tarihe karıştığını belirten McKinsey Türkiye Ülke Direktörü Can Kendi, "Endüstri 4.0 devrimiyle birlikte otomasyon ve yapay zekanın değer zincirindeki payı hızla yükseliyor. Bu gelişmelerin iki yönü var. Otomasyon, hız, kalite ve verimlilikle, dolayısıyla toplam maliyette iş gücünün önüne geçiyor. İkincisi, endüstri 4.0 donanımlarıyla gerçekleştirilen üretimde yalnızca yüksek nitelikli çalışanlara yer var" diyor.

Can Kendi, McKinsey Türkiye olarak endüstri 4.0 çerçevesinde yaptıkları araştırmada Türkiye'yi küresel düzeyde yedi ülke ile karşılaştırdıklarını vurgulayarak şöyle devam ediyor: "Özellikle dünya çapında rekabet eden büyük üretim şirketlerimiz Endüstri 4.0 konusunda önemli bir aşama kaydetmiş durumda.

Artmakta olan farkındalığımıza ek olarak, şirket yetkinliklerinin artırılması ve uygulama planlarının iş planına dahil edilerek net bir yol haritası çıkarılması geliştirilecek alanlar olarak sayılabilir."